

Miljö- och Energidepartementet
Att: Anna Cedrum
103 33 Stockholm
E-post: m.registrator@regeringskansliet.se,
anna.cedrum@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Förslag om uppgiftskrav för mycket tunna plastbärkassar

Er ref: M2018/01086/R

Vårt diarienum: R-368-2018

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 10 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på Naturvårdsverket förslag om nya uppgiftskrav på *mycket tunna plastbärkassar* och har följande att anföra.

Svensk Handel har varit engagerad i frågor som rör plastbärkassar ända sedan direktivet förhandlades på EU-nivå. I nära samarbete med Svensk Dagligvaruhandel (Svdh) har vi också aktivt bidragit med underlag och kunskap till Naturvårdsverket i deras regeringsuppdrag kring implementering av EU-direktivet samt framtagning av den svenska förordningen.

Vidare har Svensk Handel deltagit i det av Svdh initierade samrådsforumet tillsammans med Naturvårdsverket. Forumet har bidragit till ett ökat samförstånd och idéutbyte mellan parterna med syfte att nå lagstiftningens mål om en minskad förbrukning. Forumet har främst fokuserat på lagstiftning kring plastbärkassar som trädde i kraft 1 juni 2017, dvs. handelns informationsskyldighet. Under arbetets gång har deltagare från Visita och Håll Sverige Rent anslutit.

Handelns företag har visat stort engagemang i plastbärkassefrågan och arbetar aktivt för att optimera sin resursanvändning och motverka ”onödig” konsumtion av plastbärkassar. Med anledning av den nya ”informationsskyldigheten” tog Svensk Handel fram en skylt till stöd för medlemsföretagen i sin kommunikation ut mot konsumenter. Budskapet är att man ska tänka på att bara ta en påse när man verkligen behöver. Skylten har fått stor spridning så väl inom handeln som till andra branscher. Utöver en skylt har butikspersonal också aktivt frågat kunder om man

behöver en påse, vilket bidragit till att konsumenter engagerat sig och aktivt bidragit till att minska sin konsumtion av plastbärkassar.

Inför rapporteringsskyldighetens inträde i mars i år skickade Svensk Handel ut en enkät till större medlemsföretag för att höra om de märkt av någon minskning av plastbärkassar sedan informationsskyldigheten trädde i kraft 1 juni 2017. Utifrån det svar Svensk Handel fick in kan vi se att förbrukningen i genomsnitt har minskat med ca 30% inom handeln.

Det är mycket positivt att se resultat på så kort tid. Samtidigt har Svensk Handel vid ett flertal tillfällen lyft behovet av att det behövs tas fram en neutral livscykelanalys som jämför olika materialslag och inte bara stirrar sig blind på en viss produkt. I övrigt vill Svensk Handel hänvisa till Svdhs remissvar.

Synpunkter på utredningens förslag

Svensk Handel har svårt att förstå syftet med det utökade rapporteringskraven för *mycket tunna plastbärkassar* och vad denna statistik verkligen ska användas till?

Promemorians förslag:

Uppgiftskravet i förordningen (2016:1041) om plastbärkassar utvidgas till att gälla även bärkassar vars vägg är tunnare än 15 mikrometer och som behövs av hygienskäl eller tillhandahålls som primära förpackningar för livsmedel som säljs i lösvikt, s.k. mycket tunna plastbärkassar. Vid uppgiftslämningen ska redovisas hur många av de tunna plastbärkassarna som utgör s.k. mycket tunna plastbärkassar.

Sverige har genomfört direktiv (EU) 2015/720 när det gäller att minska förbrukningen av *tunna plastbärkassar*, genom en förordning. Den svenska förordningen innehåller krav på att den som yrkesmässigt tillverkar plastbärkassar eller för in plastbärkassar till Sverige senast den 31 mars varje år ska lämna uppgift till Naturvårdsverket om hur många tunna och hur många tjocka plastbärkassar som tillverkades eller fördes in och var avsedda för den svenska marknaden under det närmast föregående kalenderåret. Här har Sverige valt att lägga till rapporteringsskyldighet för tjocka plastbärkassar, dvs. över 50 mikrometer. Bestämmelserna i förordningen gäller dock inte bärkassar tunnare än 15 mikrometer s.k. *mycket tunna plastbärkassar* och som behövs av hygienskäl eller tillhandahålls som primära förpackningar för livsmedel som säljs i lösvikt.

Enligt EU-direktivet ska medlemsstaterna rapportera den årliga förbrukningen av *tunna plastbärkassar* när de tillhandahåller uppgifter om förpackning och förpackningsavfall till Kommissionen. Detta ska ha skett för första gången i maj i år 2018.

Det står medlemsstater fritt att införa ekonomiska styrmedel eller minskningsmål för andra påsar än de sk *tunna*. Men de *mycket tunna plastbärkassarna* får enligt EU-direktivet undantas från de nationella förbrukningsmålen. Därmed finns det inte något krav från Kommissionen att rapportera in statistik för dessa.

Svensk Handel ställer sig därför frågande till att det nu framkommit att medlemsstaternas rapporteringskrav avseende *tunna plastbärkassar* även ska omfatta de s.k. *mycket tunna plastbärkassarna*.

Det är mycket viktigt att statistiken blir korrekt och att plastbärkassar som omfattas av minskningsmål hålls separat från dem som inte ingår. Det skapar bara förvirring och det finns risk för dubbelräkning. Vidare är det viktigt att Sverige har samma och inte mer långtgående beräkningsmodell än övriga EU.

I direktiv (EU) 2015/720 står att läsa: *”Från och med den 27 maj 2018 ska medlemsstaterna rapportera om den årliga förbrukningen av tunna plastbärkassar när de tillhandahåller uppgifter om förpackning och förpackningsavfall till kommissionen i enlighet med artikel 12.”* Vidare framgår det att Kommissionen ska återkomma med en beräkningsmetod.

”Senast den 27 maj 2016 ska kommissionen anta en genomförandeakt om fastställande av metoden för beräkningen av den årliga förbrukningen av tunna plastbärkassar per person och om anpassning av de rapporterings-format som antagits enligt artikel 12.3.”

Vad Svensk Handel vet har denna genomförandeakt ännu inte tagits fram. Vi vill därför understryka vikten av att Sverige trycker på för att Kommissionen snarast tar fram en beräkningsmetod. Detta är avgörande för att vi ska kunna få en enhetlig statistik inom EU och för att på ett korrekt sätt kunna följa utvecklingen av förbrukningen av tunna plastbärkassar. Det bör också tydligt framgå vilka typer av plastbärkassar som ska ingå i beräkningsmetoden.

I EU-direktivet står också att *”Kommissionen ska senast den 27 maj 2017 bedöma livscykelpåverkan av olika möjligheter för att minska förbrukningen av mycket tunna plastbärkassar och i förekommande fall lägga fram ett lagstiftningsförslag.”*

Vad Svensk Handel vet har detta inte heller skett.

Utökade inrapporteringskrav för mycket tunna plastbärkassar

Svensk handel har tillfrågat större medlemmar om deras sortiment av plastbärkassar (om de tillhandahåller de *mycket tunna plastbärkassarna*) samt om det har en rapporteringsskyldighet idag? De svar Svensk Handel fått in visar på att *mycket tunna plastbärkassar*, till 99%, tillhandahålls inom dagligvaruhandeln samt servicehandeln (Pressbyrån och 7-Eleven). Vilket också stämmer väl överens med dessa påsars främsta syfte, dvs. att skydda olika livsmedel.

Svensk Handel avstyrker förslag om att "producenter" som tillhandahåller plastbärkassar till slutanvändare ska rapportera in försäljningssiffrorna. Om ett nytt uppgiftskrav införs för *mycket tunna plastbärkassar* anser Svensk Handel att statistiken lämpligast bör ges in av de som är tillverkare och importörer av *mycket tunna plastbärkassar*. I underlaget står det *plastbärkassar* vilket förvirrar.

Svensk Handel har fått uppgifter om att de *mycket tunna påsarna* till stor del tillverkas i Asien. Här kan det vara så att handelsföretag importerar dessa direkt själva, medan de köper *tunna plastbärkassar* från en svensk tillverkare eller grossist. I och med det föreslagna utökade uppgiftskraven kan det komma och innebära att det inte är samma aktörer som har rapporteringsskyldighet för *tunna plastbärkassar*, som för *de mycket tunna!*

Alla nya krav på rapportering kräver någon form av ökad administration hos företagen. I detta fall kommer det med största sannolikhet bli nya aktörer som måste rapportera in siffror. Det är därför viktigt att Miljödepartementet och Naturvårdsverket har detta i åtanke när man utformar eventuella nya uppgiftskrav. Inrapporteringen måste ske på ett smart och enkelt sätt.

Svensk Handel instämmer med Svdh om att frågan kring plastbärkassar inte bör begränsa arbetet med att förbättra den cirkulära hanteringen av plast generellt sett. Ur ett svenskt perspektiv, med begränsad nedskräpningsproblematik av plastbärkassar i samhället, bör politiker lägga fokus på att skapa förutsättningar för ett hållbart användande av plast, oberoende av användningsområde.

SVENSK HANDEL

Mats Hedenström
Näringspolitisk chef

Ann Christiansson
Näringspolitisk expert